

Det kongelige helse - og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref:

Vår ref:
200617792-3

Dato:
12.10.2006

HØRINGSUTTALELSE TIL RAPPORT OM BRUK AV HELSEERKLÆRINGER I JUSTISSEKTOREN (GRAVER-RAPPORTEN)

Innledning

Det vises til brev av 14.07.06 fra Det kongelige helse og omsorgsdepartement hvor det bes om høringsuttalelse innen 15.10.06. Kriminalomsorgen region sør har forelagt rapporten til våre enheter, høringsuttalelse derfra følger vedlagt.

Innledningsvis vil vi bemerke at vi anser Graver rapportens forslag til forbedringer ved bruk av helseerklæringer når beslutninger vedrørende straffegjennomføring fattes som svært viktig og støtter de fleste tiltakene som er foreslått på vårt område.

Kriminalomsorgen er avhengig av vel funderte, objektive sakkyndig erklæringer under utøvelsen av vår myndighet innenfor flere områder av vår virksomhet.

Vurdering av soningsdyktighet står ofte sentralt ved beslutninger om straffeavbrudd og for plassering i ulike fengsel. I friomsorgen står legeerklæringer sentralt når domfelte skal dokumentere gyldig fravær under gjennomføringen av samfunnsstraff, promilleprogram eller møteplikt, eller ved vurdering av straffeavbrudd som nevnt i rapporten.

Selv om vi sjelden har mistanke om uregelmessigheter rundt avgivelsen av legeerklæringene er det ikke uvanlig at sakkyndig uttalelsene er av en slik kvalitet at kriminalomsorgens medarbeidere må se bort fra eller overprøve uttalelsene som foreligger. Mange av de mangelfulle legeerklæringen vi i dag opplever, skyldes manglende kunnskap om kriminalomsorgens virksomhet og ikke minst manglende kunnskap om hvilken type informasjon vi trenger. Standardiserte sakkyndig formularer ses derfor som svært nyttig for å få et godt beslutningsunderlag for våre vurderinger.

Våre kommentarer knytter seg til arbeidsgruppens vurdering av tiltak innenfor justissektoren, kap. 5.6 i rapporten og vi vil gjerne bemerke følgende:

5.6.2 Straffegjennomføringen.

5.6.2.1 Soningsutsettelse

Vi har forstått det slik at Kriminalomsorgen fra 01.01.08 vil overta ansvaret for innkalling av straffedømte herunder vurdere spørsmålet om soningsutsettelse. Vi støtter arbeidsgruppens forslag om at behandlingen av dette sentraliseres, da dette vil gi større grad av likebehandling enn den behandling det enkelte politidistrikt/fengsel kan gi.

Samtidig er det viktig at man har lokalkunnskap i forhold til soning i det enkelte fengsel i regionen og vi anser at det bør etableres en enhet i den enkelte region som vurderer spørsmålet. Enheten bør ha tilgang til medisinsk sakkyndige slik politidistriktene nå kan bruke politilegen for å sikre seg objektive vurderinger av domfeltes soningsdyktighet. Vi ser også for oss at det etableres en fast nemnd bestående av psykiater/medisinsk ekspertise og personell fra Kriminalomsorgen som sammen kan avgjøre soningsdyktighet for domfelte som ligger helt i grensen for soningsudyktighet.

Et standardisert legeformularer vil lette arbeidet med vurdering av soningsdyktighet/soningsutsettelse betydelig og vi støtter arbeidsgruppens forslag om at et slikt skjema utarbeides. Forslaget til innhold nevnt i punkt 6.3.2.1 støttes også, men det bør også inneholde en kort informasjon om soning i de enkelte fengsel og helsetilbud som kan tilbys slik at sakkyndige kan gi sine uttalelser i forhold til denne informasjon.

5.6.2.3 Straffeavbrudd

Straffeavbrudd fra fengsel

Arbeidsgruppen vil ikke foreslå konkrete tiltak når det gjelder straffeavbrudd fra fengsel fordi "det er et godt fungerende samarbeid mellom de ansatte i fengslene og helsetjeneste". Til dette har Ringerike fengsel i vedlagte brev av 12.10.06 bemerket følgende:

" Utvalget synes å legge til grunn at fengselshelsetjenesten utarbeider nødvendig erklæringer, og at det derfor ikke er nødvendig med skjema.

Vi er ikke enig med utvalgets konklusjon,

De aller fleste søknader som fremlegges, enten det er søknad om benådning, avbrudd, fremstilling mv, og hvor grunnlaget for søknaden er begrunnet med innsattes egenhelse, er vedlagt legeerklæring utstedt av lege som ikke er knyttet til fengselshelsetjenesten, Legeerklæring utstedes i mange tilfeller av fastlegen selv om innsatt skal benytte se av fengselslegen.

Fengselslegen henviser også til helsepersonell tilknyttet spesialisthelsetjenesten, og som ikke har nødvendig kunnskap om kriminalomsorgen.

Etter vår oppfatning synes det hensiktsmessig at det benyttes skjema også for innsatte i de tilfeller hvor erklæring utstedes av andre enn fengselshelsetjenesten".

Vi støtter de synspunkter som er fremmet av Ringerike fengsel. Det foreslåtte standardiserte legeformular for vurdering av soningsutsettelse og benådning vil være anvendelig her da vurderingsgrunnlaget vil være tilnærmet det samme. Formularet bør blant annet kunne lastes ned fra hjemmesiden til Kriminalomsorgen.

Straffeavbrudd fra friomsorgen

Vi støtter at det utarbeides et standardskjema for bruk til vurdering av straffeavbrudd fra friomsorgens straffegjennomføringsalternativ. Det foreslåtte skjema i 6.3.4.1 vil være nyttig som beslutningsgrunnlag i så måte.

Skjemaet bør etter vårt syn også utvides til å brukes for å dokumentere gyldig fravær fra friomsorgens ulike straffegjennomføringsalternativer. Konsekvensene av gjentatt ugyldig fravær er omgjøring/gjeninnsettelse til ubetinget fengselsstraff. God dokumentasjon av fraværsgrunn er derfor en viktig rettsikkerhetsgaranti både for domfelte og for kriminalomsorgen. Slik tilstanden

har vært til nå, har vi ofte måttet bruke sykemeldingsskjema ment for folketrygdkontoret. Dette gir ikke noe godt bilde om domfelte f. eks er frisk nok til å møte opp til samtale friomsorgen. Vi mener det foreslåtte skjema til bruk for straffeavbrudd vil være godt egnet som grunnlag for å vurdere om domfelte har gyldig fraværsgrunn eller ei. Vi ser for oss at skjemaet bør kunne brukes sammen med informasjon av hva samfunnsstraffen/møteplikten/promilleprogrammet kan bestå av. Skjemaet bør sammen med informasjonshefte kunne lastes ned fra hjemmesiden til Kriminalomsorgen.

Endring av forvaltningsloven § 17

Som det fremkommer av Ringerike fengsels brev, bør ikke foreslåtte endringer i forvaltningsloven § 17 få direkte anvendelse på alle av kriminalomsorgens områder. Det vises til vedlagte brev fra Ringerike fengsel der eksempler på dette blir nevnt.

Vi har for øvrig ikke noe å bemerke til arbeidsgruppens rapport.

Med hilsen

Siv Hvidsten
assisterende regiondirektør

Erling Fæste
rådgiver

Kopi: Enhetene i region sør